

BORSA YATIRIM FONU İŞLEMLERİ

Borsa yatırım fonları (BYF), bir endeksi baz alan, baz aldığı endeksin performansını yatırımcılara yansıtmayı amaçlayan ve payları borsalarda işlem gören yatırım fonlarıdır. Borsa Yatırım Fonları portföyünde bulunan kıymetlere saklama hizmeti verilmekte, Birincil Piyasa işlemleri kapsamında Fon Payı Oluşturma ve Geri Alma İşlemleri Takasbank aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

Borsa Yatırım Fonu işlemlerinde fon payı oluşturma ve fon payı geri alım işlemleri, MKK nezdinde Takasbank üyesi altında fon ve fon kurucusu adına açılan hesaplar kullanılarak Takasbank sistemi üzerinden gerçekleştirilmektedir.

1.1 Fon Payı Oluşturma ve Geri Alım İşlemlerinin Gerçekleştirilmesi

1.1.1 T+0 İşlemleri

T+0 valörlü pay oluşturma/geri alma işlemleri yetkili katılımcılar vasıtasıyla tüm aracı kuruluşlar tarafından yapılabilir. Yatırımcının, yetkili katılımcı dışında başka bir aracı kurum üzerinden fon payı oluşturma işlemi yapmak istemesi durumunda, aracı kurum; yetkili katılımcıya başvurması durumunda ise yetkili katılımcı, Takasbank sistemine talimat girişini yapar.

Söz konusu talimat, giriş ve onay olmak üzere iki yetkili kullanıcı tarafından sisteme tanımlanır. Sisteme talimatı tanımlayan aracı kuruluş ise; yetkili katılımcının talimatı onaylaması ile fon oluşturma işleminde aracı kurumun serbest cari hesabında bulunan nakit bloke hesaba aktarılır ve payların blokeye alınmasına ilişkin talimat MKK sistemine gönderilir. MKK sisteminde paylar da blokeye alınarak Takasbank sistemine teyit mesajı gönderilir. Takasbank sisteminde söz konusu talimat Kurucu onayına gönderilir.

Fon geri alım işlemlerinde ise; MKK sistemine aracı kurumdaki katılma belgelerinin bloke edilmesi mesajı gönderilir. Bloke edildiğine dair teyit mesajı geldiğinde talimat Kurucu onayına gönderilir.

Yetkili katılımcı işlem için gerekli kontrolleri yaparak talimatı onaylayabilir veya reddedebilir. Kurucu YK tarafından onaylanmış talimatı kabul veya reddedebilir.

Reddedilen işlem için bloke edilen payların serbest hesaba aktarımı için MKK sistemine mesaj gönderilerek nakit bloke hesaptan aracı kurumun serbest cari hesabına geri aktarılır. MKK nezdinde de kıymetler serbest hesaba aktarılacak Takasbank sistemine teyit mesajı gönderilir.

Kurucunun talebi onaylaması ile, fon oluşturma işlemlerinde; Kurucu hesabında katılma payları için borç kapatma yapılır. Katılma paylarının blokeye alınmasıyla MKK sistemine işlemin kıymet tarafının gerçekleştirilmesine dair talimat gönderilir. MKK sisteminde aracı kurum ya da yetkili katılımcı müşteri hesabında blokeye alınan kıymetler, Takasbank (TVS) üyesinin ilgili fon müşterisi hesabına virman yapılır. Aynı zamanda TVS nezdinde blokeye alınan katılma paylarının karşılığı olan, MKK nezdinde TVS üyesi altında Kurucu hesabında tutulan katılma payları, ilgili aracı kurum/yetkili katılımcı hesabına virmanlanır, aracı kurumun bloke

hesabındaki nakit Fonun 11 nolu serbest cari hesabına aktarılır ve MKK sisteminden Takasbank sistemine teyit mesajı gönderilir. Kıymet ve nakit aktarımları tek proses içerisinde gerçekleştirilir.

Kurucunun talebi onaylaması ile, fon geri alım işlemlerinde; fon hesabında bulunan paylar blokeye alınır ve kıymet transferlerinin gerçekleştirilmesi için MKK sistemine mesaj gönderilir. MKK sisteminde aracı kurum/yetkili katılımcı hesabında blokeye alınmış olan katılma belgeleri TVS üyesi altında bulunan Kurucu hesabına, fon hesabında bulunan pay senetleri de aracı kurum/yetkili katılımcı hesabına virmanlanır, Fonun bloke hesabındaki nakit aracı kurumun 11 nolu serbest cari hesabına aktarılır. MKK sisteminden kıymet transferlerinin yapıldığına dair teyit alındığında işlem tamamlanır. Kıymet ve nakit aktarımları tek proses içerisinde gerçekleştirilir.

1.1.2 İleri Valörlü İşlemler

T+2 valörlü BYF oluşturma ve geri alımı işlemleri sadece yetkili katılımcılar aracılığıyla gerçekleştirilebilir. Talimat girişleri T gününde parametrik olarak belirlenecek talimat giriş son saatine kadar yapılabilir. Sisteme tanımlanan talimat için Takasbank sisteminde limitler kontrol edilerek Kurucu onayına gönderilir. T gününde belirlenen süre içerisinde kurucu tarafından onaylanmamış talimatlar Kurucu tarafından red edilmiş olarak kabul edilir.

T+2 fon payı oluşturma ve geri alım işlemleri, PCF (portföy kompozisyon dosyası) dosyasına T+1 gününde dahil edileceğinden yetkili katılımcının tanımladığı talimat, kurucunun onay vermesinden sonra iptal edilemez. Ancak T gününde sisteme tanımlanan T+2 valörlü işlemler Kurucunun onay vermesi halinde aynı gün iptal edilebilir. T günü iletilmeyen iptal talepleri ise artık kabul edilmeyecek ve değişim işleminin T+2 günü gerçekleştirilmesi gerekecektir.

T+2 gününde yetkili katılımcının ve Kurucunun işlemden kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmesi gerekmektedir.

Fon oluşturma işleminde; Kurucu adına tedavülde olmayan paylar hesabından, hesap müsait ise bloke işlemi otomatik yapılır, hesabın günüçinde müsait olması durumunda Kurucu'nun BYF ekranından borç kapatma işlemini yapması gerekir. Yetkili katılımcı da BYF ekranlarını kullanarak borç kapatma yapar. Borç kapatma işlemi için; önce nakit bloke edilerek yetkili katılımcının hesabında payların bloke edilmesi için TVS sisteminden MKK sistemine mesaj gönderilir. MKK sisteminde paylar bloke edilir ve teyit TVS sistemine gönderilir. TVS sisteminde işlemin gerçekleşmesi için gereken yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediği kontrol edilerek, kıymet transferlerinin yapılması mesajı MKK sistemine gönderilir. MKK sisteminde yetkili katılımcı hesabında bloke edilmiş olunan paylar TVS üyesi altında bulunan Fon hesabına, Kurucu nezdinde bulunan katılma payları da yetkili katılımcı hesabına transfer edilir. TVS sisteminde bloke edilmiş nakit fon serbest hesabına aktarılır. MKK'dan işlem teyidi alındığında işlem tamamlanır. Kıymet ve nakit aktarımları tek proses içerisinde gerçekleştirilir.

Fon geri alım işleminde ise; Yetkili katılımcının katılma belgesi yükümlülüğünü yerine getirmek için TVS sistemine girdiği borç kapatma talimatına istinaden MKK sistemine mesaj gönderilir ve MKK sisteminde katılma belgeleri ilgili yetkili katılımcı hesabında bloke edilerek TVS sistemine teyit mesajı gönderilir. TVS tarafında gerekli kontroller yapıldıktan sonra kıymet transferlerinin yapılması talimatı MKK sistemine gönderilir.

MKK sisteminde yetkili katılımcı hesabında bloke de bulunan katılma belgeleri TVS üyesi altında bulunan Kurucu hesabına aktarılır, paylar ve nakit Fon hesabından yetkili katılımcı hesabına virmanlanır. Kıymet transferlerinin tamamlandığına ilişkin teyidin alınması işlem tamamlanır. Kıymet ve nakit aktarımları tek proses içerisinde gerçekleştirilir.

T+2 gününde işlem için gerekli olan paylar/nakit yetkili katılımcı hesabında mevcut olması gerekmektedir.